Ledamot Paakkunainens och 12 andra ledamöters fullmäktigemotion om ändring av förvaltningsstadgan i syfte att stärka välfärdsområdesfullmäktiges och nämndernas beslutanderätt

Vi föreslår att Västra Nylands välfärdsområdes förvaltningsstadga ses över och uppdateras så att beslutanderätt överförs från välfärdsområdesstyrelsen och tjänsteinnehavarledningen till välfärdsområdesfullmäktige och nämnderna.

Den nuvarande förvaltningsstadgan koncentrerar betydande politisk och ekonomisk beslutanderätt till välfärdsområdesstyrelsen (§ 42) och i synnerhet till välfärdsområdesdirektören (§ 91, § 152). Detta leder till att välfärdsområdesfullmäktiges och nämndernas roll i många avseenden begränsas till uppföljning och utlåtanden, vilket inte motsvarar deras demokratiska ställning som styrande och ansvarsbärande organ.

Enligt förvaltningsstadgan:

- beslutar välfärdsområdesdirektören om omfattande frågor som gäller ekonomi, upphandling och egendom
- beslutar välfärdsområdesstyrelsen om strategiskt viktiga frågor som gäller ordnandet av tjänster, organisationen och personalen
- nämnderna saknar i huvudsak självständig beslutanderätt, även i frågor som gäller deras egna ansvarsområden

Detta begränsar välfärdsområdesfullmäktiges och nämndernas faktiska möjligheter att styra välfärdsområdets verksamhet och bära det politiska ansvar som hör till den.

Vi föreslår att förvaltningsstadgan ändras så att:

- välfärdsområdesfullmäktiges beslutanderätt utvidgas i frågor av strategisk och ekonomisk betydelse
- välfärdsområdesfullmäktige beslutar om frågor av regional betydelse och om frågor som gäller tjänsternas kvalitet och tillgänglighet inom hela välfärdsområdet
- nämnderna ges självständig beslutanderätt i frågor som gäller tjänster, ekonomi och personal inom deras egna ansvarsområden
- en del av den direkta beslutanderätt som välfärdsområdesdirektören och välfärdsområdesstyrelsen för närvarande har överförs till politisk behandling
- tjänsteinnehavarnas beslutsfattande avgränsas till beredning och verkställighet av de riktlinjer som välfärdsområdesfullmäktige och nämnderna beslutar om

- frågor som har väsentliga konsekvenser för servicenätverket, personalen, ekonomin eller den regionala jämlikheten i större utsträckning förs till politiskt beslutsfattande

Välfärdsområdesfullmäktiges ställning som högsta beslutande organ ska stärkas så att det strategiska ansvaret och den faktiska beslutanderätten motsvarar varandra.

Vid ändringen av förvaltningsstadgan ska följande principer beaktas:

Välfärdsområdesfullmäktige

- beslutar om alla frågor av strategisk, ekonomisk eller regional betydelse
- beslutar om betydande ändringar i servicestrukturen, servicenätverket och organisationen
- beslutar om betydande investeringar, upphandlingar och egendomsarrangemang

Nämnderna

- ges självständig beslutanderätt i frågor som gäller tjänster, ekonomi och personalrelaterade riktlinjer inom deras egna ansvarsområden
- fungerar inte enbart som remissinstanser för välfärdsområdesstyrelsen
- kan fatta beslut som inte kan förbises genom tjänsteinnehavarbeslut

Välfärdsområdesstyrelsen

- ansvarar för den politiska beredningen, samordningen av helheten och verkställigheten av välfärdsområdesfullmäktiges beslut
- utövar inte strategisk eller strukturell beslutanderätt på ett sätt som kringgår välfärdsområdesfullmäktige

Välfärdsområdesdirektören och tjänsteinnehavarledningen

- bereder och verkställer de politiska organens riktlinjer
- fattar inte betydande ekonomiska, personalrelaterade eller strukturella beslut utan politiskt beslut
- tjänsteinnehavarnas beslutanderätt begränsas till verkställighet och operativa frågor

Föreskrifter för tjänsteinnehavare och delegeringar

- får inte begränsa välfärdsområdesfullmäktiges eller nämndernas behörighet
- den behörighetsfördelning som anges i förvaltningsstadgan har företräde framför verksamhetsföreskrifter och delegeringar

Vi förutsätter att välfärdsområdesstyrelsen utan dröjsmål inleder en uppdatering av förvaltningsstadgan och förelägger välfärdsområdesfullmäktige ett förslag till ändring av förvaltningsstadgan för beslut.

Mål

Syftet med förnyelsen är att stärka den regionala demokratin, det politiska ansvarstagandet och öppenheten i beslutsfattandet samt att återföra beslutanderätten dit där ansvaret finns – till välfärdsområdesfullmäktige och nämnderna.

Motivering

Den nuvarande förvaltningsstadgan möjliggör en koncentration av beslutanderätten, trots att välfärdsområdesfullmäktige formellt är det högsta organet. Detta försvagar demokratins förverkligande, beslutsfattandets transparens och invånarnas möjligheter att påverka.

En precisering av förvaltningsstadgan ökar inte byråkratin, utan förtydligar ansvarsfördelningen, stärker den politiska styrningen och förbättrar beslutsfattandets legitimitet.

Esbo den 28 april 2026 Lotta Paakkunainen

Undertecknade

den 28 april 2026

Paakkunainen Lotta / inlämnare av frågan

Felipe Sini

Halkosaari Tommi

Wickström Henrik

Backman Ralf

Frantsi-Lankia Marjut

Viherkanto Kari

Karimäki Johanna

Järvenpää Kaarina

Ahlroos Tiina

Juuti Sini

Strandell Denis

Laine Anna